

SZÁSZVÁROS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 12 kor. | Negyed évre — — — 3 kor.
 Fél évre — — — 6 " | Egyes szám ára — — 24 fill.
 Nyilttér soronként 50 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Városunk erdősegei

Szászváros legnagyobb jövedelmi forrása, vagyona, létének alapja az erdő birtokában van. Erről mindnyájunknak van tudomásunk anélkül, hogy ezen egyetlen vagyonunkról a közlebbi adatokat ismernők. Így nem végzünk fölösleges munkát, ha erdősegeink gazdasági kezelését és beosztását közönségünkkel legalább dióhéjban megismertetjük.

Erdeink összes területe a hozzá tartozó egyéb tisztásokkal együtt 7449·7 k. hold, mely gazdaságilag három részre, ugynevezett üzemosztályra van beosztva.

Az A) üzemosztályt a „Valea” erdő rész képezi 999·2 k. hold területtel és magában foglalja még a „Gregori” és „Holumbuli” nevű erdő részeket.

Ez tiszta tölgyesből áll és 140 évi vágásforgóra van berendezve úgy, hogy évi vágás területe 6·93 k. holdat tesz ki átlag 1400 m³ fatömeggel.

A főhasználatok itt 1926. évig szünetelnek a város által előbbi években kért rendkívüli kihasználások miatt.

Előhasználatra évi 35·5 k. h. gyériteése van előírva, de ez nem lett kellően foganatosítva, az erdő növekedésének nagy hátrányára. Az áterdőlések eszközésével évi 10—12000 K jövedelmet lehet évente elérni s most ideje volna a hátralevő területen azt szorgalmazni.

Mellékhásználatot csak a legeltetés nyújt, melyre évenként 689 hold van előírva.

A második gazdasági rész B) üzemosztály neve alatt áll a „Csendja”, „Lipovica”, „Volyi” és „Varnica” nevű erdő részekből 1858·4 k. h. kiterjedéssel és 87 hold kivételével — mely gyertyán-, nyár- és nyírfával van borítva — szintén tiszta tölgyerdő. Ez mint sarjerdő 40 évi vágásforgóra van berendezve évi 44·5 k. h. vágásterülettel és átlag 4620 m³ fával. Az évi vágással itt is előre járunk s most már az 1921. évre szóló vágás van kihasználás alatt.

Itt készül a polgárság részére az ugynevezett fertályfa évenként circa 1000—1200 rakat s 60 K tóár mellett 60—72 ezer korona tiszta jövedelmet nyújt, míg a tűzifában évente 200—250 ölet szolgáltat 120—150 ezer korona tőértékben.

Tisztításból és áterdőlésből évente átlag 3000—3500 m³ fát lehetne nyerni, de ezen előírt használatok foganatosítva csak részben voltak.

Legeltetésre ezen erdőből évi 1111·5 k. h. van előírva.

Az erdőbirtok zömét képezi az ugynevezett „Havasi erdő”, vagyis a C) üzemosztály 4192 k. h. erdő és 400·1 k. h. egyéb területtel.

Ebből tiszta tölgyes 272 k. h., a többi bükk s úgy az egyik, mint a másik nemcsak hogy vágásérett, de nagyrészen — különösen a bükkös — már tulkoros.

Mint szálerdő 80 éves vágásfordulóra van berendezve évi 52·4 k. h. vágásterülettel és átlag 1048 m³ fatömeggel. Előhasználatra, illetve áterdőlésre évenként 802 k. hold van

előírva mintegy 2400 m³ fatömeggel és legeltetésre a 400 hold egyéb területen kívül itt 2676 k. hold van előírva.

Ezen erdő — mondhatni — mostoha gyermeke volt a városnak, mert ahelyett, hogy tulkoros voltára való tekintettel és azáltal parancsolólag eladázhatatlanul szorgalmazták volna a kihasználást, azt nem foganatosították úgy, hogy e helyen a folyó évben még csak az 1896—97. évre előírt erdő áll kihasználás alatt.

Az elmaradt vágások összterülete kerekén 1150 k. hold, közel 210 ezer köbméter fatömeggel, 2 millió koronán felüli értékben.

Az évi vágások megtakarítása éppen a vágásra már érett erdőben nem csekély kárára van a városnak, egyrészt mert ily koros erdő növekedése oly csekély, hogy fentartása gazdaságilag tetemes veszteséget jelent és másrészt az üzemben pótolhatlan zavarokat idézel.

Egy szakemberünk véleménye szerint az ily tulkoros bükkös minőségében, tehát értékében is sokat veszít, a bélskorhadásnak van kitéve s ezáltal ellentállási képessége folyton apad s végül a széltörés áldozata lesz.

Erdeink a szakszerű kezelés hiányának a bélyegét viselik magukon. Talán túlhasználattak a városhoz közelfekvő erdeink a könnyű hozzáférhetőség miatt s elmaradt a kihasználás, a rendszeres kezelés a távolabb fekvő erdeinkben, a havasi erdőn, mert nincs meg a feltáráshoz nélkülözhetlen uthálózat, talán azért, mert az befektetéssel és munkával jár. A havasi erdőn ezekre menő széltörés veszélyezteti az erdőt, fészke a tűzveszélynek, a rovar károknak, nem is szólva az értékpusztulásról. Ugy járhatunk és bánunk vele, mint a két testvér a közös tulajdont képező számmárral. Erős munkába fogta mindkettő, de az etetést mindegyik a másikra akarta háritani s a vége az állat éhenpusztulása lett.

Költségvetésünkben kiolvashatjuk a mostoha bánásmódot, a szakszerűtlen kezelést. Mig az erdőink jövedelmei 307,286 K-ába vannak előírva, addig az erdőművelésre, vagyis magra, ültetésekre és erdei utakra kerekén 3000, mond háromezer korona lenne feláldozandó! Erdősítéseink — csemetekert hiányában — csupán az államtól évente kapott pár ezer csemete elültetéséből állottak, de még ezen a semmivel egyenlőnek nevezhető csekély erdősitések fentartása, pótlása és megmentésére már senkinek gondja nem volt.

Az üzemátvizsgálási munkálatokra költségfedezet nincs — pedig ez óriási — tizennégy esztendőre visszamenőleg terjedő hátrálékok feldolgozása égető szükség, melyet a felső hatóság már sürget, de melyet ingyen aligha leszünk képesek megcsináltatni. Sőt — mint értesültünk — a kir. erdőfelügyelőség kerekén kijelentette, hogy ha a revizionális munkálatok ez év folyamán felterjesztve nem lesznek: az erdőben az összes használatokat kénytelen lesz beszüntetni.

Arról talán beszélnünk sem kell, hogy erdészeti személyzetünk a legmostohábbul van

szervezve, mert hisz az összes személyi javadalmazásra készpénzben csak 8060 K van előírva s nyoma sincs a rendszeres illetményeknek.

Ideje, sőt a tizenkettedik órája volna, hogy e helyzetet gyökeresen megváltoztatva, megalapozzuk erdőgazdaságunk rendszeres, szakszerű kezelését, rendezzük a személyzeti ügyeket, gondoskodjunk az erdők feltáráshoz, művelése és ápolásához szükséges befektetések biztosítása mellett a kellő értékesítésről.

Havasi erdőnkben a kihasználásra előírva volt erdők értékesítéséről már most kellene sürgősen gondoskodni, nehogy a késedelmezzel a nagy érték továbbra is paragon maradjon, mert csakis ezen értékesítéssel kapcsolatban leszünk képesek megoldani azon nagy feladatokat, melyektől elzárkoznunk saját jól felfogott érdekünkben többé már nem szabad és nem lehet. S itt talán elég rámutatnunk létünk két legfőbbikére: a vízvezeték és csatornázás nélkülözhetlenségére.

Már most felhívjuk ezekre új erdőmesterünk figyelmét és reméljük, hogy — mint értesültünk — a mostanig tanusított erős kézzel és szaktudásával hozzányul a rend létesítéséhez az egész vonalon és a jövő évi költségvetés keretén belül már gondoskodni fog a vázolt helyzet szanálására szükséges bevételek és kiadások fedezetéről, felölelve mindazt, ami a szakszerű rendszeres gazdálkodás megalapozásához megkívántatik.

Biztosítjuk őt, hogy nehéz feladatának teljesítésében mindenkor számíthat támogatásunkra, segítségünkre és méltányosságunkra, és örömmel veszünk tudomást a rend megteremtése és fokozására irányuló intézkedéseiről.

Hogyan fokozhatják a gazdák jövedelmüket.

A háborus viszonyok ráterelték a figyelmet a magyar mezőgazdaság elmaradottságára és szinte átment a köztudatba, hogy a magyar gazdának a jövőben többet kell termelnie. A többtermeléshez a jövőben több munkát kell a gazdaságba befektetnünk. Ez a több befektetéssel járó többtermelés azonban nem jelenti mindig egyszersmind a több jövedelmet is, már pedig a gazdát elsősorban ez érdekli.

A jövedelmező gazdálkodáshoz elsősorban szellemi tőke kell. Több üzemi tudás a gazdaság berendezéséhez, szervezéséhez és vezetéséhez, egyszóval üzletviteléhez, ehhez pedig rendszeres könyvvitel is szükséges, mert ez az irányítója és tájékoztatója a gazda üzleti tevékenységének. A jövedelmező gazdálkodáshoz szükséges ezirányú munkássághoz igen sok gazdaságban vagy a szaktudás, vagy a szükséges munkaerő nincs meg. Ezt a hiányt akarja a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete a jövőben pótolni legujabban létesített Üzemi és Számtartási Osztályával. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete üzemi osztályának feladatai a következők:

1. Gazdasági tanácsadás gazdaságok berendezésénél és szervezésénél, üzemi tervek készítése alapján. Költségvetések és előirányzások készítése. 2. Állandó gazdasági tanácsadás, a gazdálkodás irányítása és felügyelete. 3. Szakértői közreműködés, birtokok bérbeadása és bérbevétele alkalmával előforduló becsléseknél, illetve megszerkesztésénél. Bérbeadott uradalmaknál a bérlők állandó felügyelete és ellenőrzése. 4. Szakértő becselői közreműködés birtok adás-vételeknél és örökösödési ügyekben, esetleg a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján folyósított kölcsönöknél. 5. Általában szakvélemény adás üzemi kérdésekben.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Számtartási Osztályának feladatai a következők lesznek: Gazdaságok és uradalmak számadásainak központi vezetése, ellenőrzése, a mérlegek elkészítése egyszerű vagy kettős könyvvitel szerint, a gazdaságban fekvő vagyron leltározása, adóköteles jövedelmi mérlegek készítése a gazdaságok által készített és a számtartási osztályban bemutatott mérlegek alapján, a lóvállomási iverk kitöltése, gazdatiszt változásoknál közreműködés a gazdatiszt kezelésére bizott vagyron és számadás átadásánál, illetve átvételénél, szaktanácsadás számadások berendezéséhez és vezetéséhez.

A számadások teljesen diszkréten kezeltetnek. A mérlegeket az OMGE üzemi bizottsága felülvizsgálja és hitelesíti, hogy az adózásoknál ezeknek a mérlegeknek nagyobb súlyuk legyen. Akik nem akarnak az új, háborus adózásoknál károsodni, azok leghelyesebben teszik, ha a számtartási osztály közreműködését igénybe veszik.

Alig van gazdaság, amely időközönként hasznát ne vehetné a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Üzemi és Számtartási Osztályának, de különösen forduljanak hozzá teljes bizalommal azok a gazdaságok, amelyeknek nincs rendszeres számtartásuk, vagy a gazdaságuk jövedelmezőségével nincsenek megelégedve.

Mit lehet kapni Szászvároson maximális áron?

Naponként faggatják szerkesztőségünket a város polgárai e kérdéssel, de sajnos kielégítő feleletet nem tudunk adni reá. Megpróbáltuk összeállítani a maximális áron kapható cikkek jegyzékét, de bizony az eredmény nagyon vékonyan ütött ki.

E lap hasábjain már sokszor sürgöttük az illetékes hatóságokat, hogy a maximális árakat jobban őrizzék ellen, de sajnos hasztalanul, mert az árdrágítók serege ma is vidáman „árdrágít” fényes nappal a piacon. A miniszteri rendeletek a zöldségfélék árát kilogrammonként határozta meg, de azért nálunk a piacon a régi, békebeli módon folyik az árusítás: csomonként, darabonként, szemértékre, ürmérték szerint. Így aztán minden súlymértékkel árusítandó terményt 2—3-szoros árban kell megvásárolnunk. A piaci kofák, a falusi árusítók fityet hányanak a rendeleteknek anélkül, hogy az illetékes hatóság részéről megtorlásban részesülnének. Tessék a piacra reggelenként kimenni s megkeresni, hogy ki árul ott kilogramm mértékkel valamit. 6—7 drb. kis vackor 1 K, egy kg. belejön 4—5 K-ba, egy kis csomó krumpli 2 K, a málna literje 3 K, 1 tök 4—5 K stb. A maximális árak sehol sincsenek kifüggesztve, miért? Honnan tudja meg az a kofa, falusi árusító, hogy milyen árakat szabott meg a miniszter?

A város polgárságának nevében kérünk intézkedést és szigorubb ellenőrzést!

Budapesten számos kereskedőt, amiért a gyufát skatulyánként 16—20 fillérért árusította 100—300 K pénzbüntetésre 1—3 napi elzárásra ítélték, nálunk a gyufát 20—24 fillérért, sőt 40 fillérért vigan, büntetlenül árulgatják. Miért?

Az árvizsgáló bizottság nálunk meg se alakult, nem csoda tehát, ha a város fogyasztó közönsége a legkimételetlenebb és legszeméremtelenebb kiuzsorázásnak van kitéve.

Avagy talán lehet nálunk kapni szalonát, zsirt, zsiros szodát, tejet, vaját, turót, tojást és krumplit maximális áron? A napszám s egyéb munkabékekről ne is szóljunk, mert e téren aztán éppenséggel a legégbekiáltóbb visszaélésekkel találkozunk.

A falvakból beözönlő termelők házról-házra járnak s hihetetlen áron árusítgatnak. Egy kis akarással meglehetne jelölni minden fogyasztási cikknek az elárúsító helyét, el lehetne tiltani a házalást, amely a dohány titokzatos vásárló erejét oly szépen tudta és tudja fejleszteni.

Egy kis ahózerítő akarással s akarni tudással véget lehetne vetni a sok panasznak.

Színház.

Mindenki tudja, hogy a sok bajjal küzködő vidéki színészetet éppen a vidéki sajtó igyekszik felkarolni, támogatni s ebbeli munkája közepette sokszor elnéző, jóakaratu kritikájával törekszik nemes ambíciót önteni a színészekbe s direktorjaikba. A magyar kultúra, a magyar nyelv, a magyar szellem, a hazafiaság van a vidéki szintársulatok zászlóira felírva s így érthető, hogy a vidéki magyar sajtó munkatársának tekinti a színészetet, amelynek támogatását kötelességének tartja. Sajnos — sokszor és sok helyütt — előfordul, hogy a sajtót csalódás éri, melyben a közönség is osztatlanul osztozik vele. Így történt ez most Szászvároson a Krasznay Ernő társulatával, amely elég jó erővel már 3 hete játszik városunkban. A társulat — amint már megírtuk — a legjobb igyekezettel törekszik megfelelni hivatásának s így a háborus és egyéb körülmények figyelembe vételével a társulatról rosszat nem mondhatunk. A repertviron lévő darabok előadása a vidéki színpadok átlagos nivóján állott; voltak kitűnően előadott s voltak gyengébb sikerű darabok, de általában jót irhattunk róluk. Az azonban, ami a szerdai „Tavaszi szerelem” előadásán történt, teljesen megváltoztatja nézetünket a társulatról s főleg ennek igazgatójáról Krasznay Ernőről. A „Tavaszi szerelem” (Lenz und Liebe) 3 felvonásos szép zenéjű operette ment (azaz hogy nem ment) e napon s az előre hirdetett darab óriási publikumot vonzott a színházba. „Berlin, Bécs, Budapesten nagy sikert ért!” mondja színlap, de hogy Szászvároson milyen sikert ért el, azt azoktól kell megkérdezni, akik az első felvonás után otthagyták a színházi termet. A bájos zenéjű darab az első felvonásban csütörtököt mondott, mert a zongorkisérlet, hegedű kíséret és a művésznők éneke eltérő volt s az előadott énekszámokban sok „figure mute” szerepelt. A teremben levő zeneértők füleinek harmonometerje fellázadt s gazdáikat távozásra készítette. A darab tovább folyt már csak egy szál hegedű kíséret mellett, de ez is elmaradt, úgy hogy a darab felét zenekisérlet nélkül énekelték le a művészek. Nem akarjuk éles kritika tárgyává tenni sem az éneket, sem a kíséret zenét, hanem igenis elítéljük Krasznay színigazgatót,

hogy egy ilyen nagyszerű operettet műsorra tűz anélkül, hogy a darab zavartalan és kielégítő lefolyását biztosítva látná. Üzleti sikereket érni el színpadi sikerek nélkül: a közönségnek lebecsülését jelenti. Egyáltalában furcsának találjuk, hogy egy operette társulatnak — hamár rendes zenekara nincsen — miért nincsen rendes karmestere, aki legalább teljes otthonossággal vezetné, kísérné az ének művészeket. Bővebben nem foglalkozunk e témával, de annyit kijelentünk, hogy jövőben tartozkodóbbak leszünk a sokat ígérő „Berlin, Bécs, Budapesten nagy sikert ért” darabokat előadó színigazgatókkal szemben. A színészek — úgy ahogy zenekisérlet nélkül lehetett — igyekeztek megfelelni kötelességüknek, de a fiaskót azért nem tudták elhárítani. A színigazgató akkor, amikor állandó karmester nélkül énekesdarabok zenekisérlet nélkül ad elő, csak zsebét, de a közönség művelését nem szolgálja. A vidéki színigazgatók aztán ne csudálkozzanak, ha a közönség rideg közönyével találkoznak s a jó moztit elébe helyezik a vidéki szintársulatok előadásainak.

Ifj. Szántó Károly.

NAPI HIREK.

— Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egylet részére.

— Eljegyzés. Dr. Farkas Pál, kerületünk országgyűlési képviselője a napokban tartotta eljegyzését Radó Klára urleánnyal, Radó Vilmos ny. tanítóképezdei igazgató leányával Budapesten.

— Előléptetés. A 64-ik gy.-ezred parancsnoksága a többszörösen kitüntetett Vincze Ábrahám őrmestert törzsőrmesterré léptette elő.

— Házasság. Rosner Lipót és Kohn Mariska, Kohn Mór szászvárosi kereskedő leánya, f. hó 23-án házasságot kötöttek.

— A vasgyáros. F. hó 25-én az itt időző Krasznay Ernő szintársulata színre hozta Ohnet György „A vasgyáros” c. világhírű 4 felvonásos színművét Ifj. Muntean Aurél ur műkedvelő felléptével. E körülmény az előző napi kudarc dacára is meglehetősen közönséget csalt a színházba. A darab ügyesen pergett le, az összes szereplők kettőzött figyelemmel játszottak. Ifj. Muntean Aurél ur Bligny herceg szerepében meglepő otthoniassággal mozgott a színpadon s szerepe legnehezebb jeleneteit oly ügyesen, hűen játszotta, hogy a közönség több ízben zugó tapssal honorálta az ifju műkedvelő művészetét. Az ensemble kifogástalan volt, ami a darab sikerét nagyban fokozta.

— Eljegyzés. Kiss József nyomdász — kiadóhivatalunk volt szedője — folyó hó 21-én tartotta eljegyzését Gönczy Annuska urleánnyal Szászvároson.

— Kitüntetés. A király Popesku Pál 64. gy.-ezredbeli szakaszvezetőt az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért az I. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

— A keserű kenyér. A hatósági ellátásban részesülők közül számosan panaszkodtak szerkesztőségünknek, hogy a legutóbb kapott kenyérlisztből készített kenyerek keserű, ehetetlen. Felelős szerkesztőnk maga is annak találta az e lisztből készített kenyereket, miért is a városi közlekedés vezetőjénél panaszt tett, kérvén, hogy úgy a lisztből mint az ebből sült keoyérből mintát vegyen a vegyvizsgáló állomásnak leendő beküldés végett. Ez megtörtént s most várjuk az eredményt. A lisztes zsák, amelyből a liszt kikerült, a „Gellért” malomból származik.

— **A tojás forgalmának korlátozása.** Az Országos közérlemezési miniszter 71.500—1918.sz. alatt a következő körrendeletet bocsátotta ki július 16-án: A 4207/1915. M. E. sz. rendelet 9. §-a alapján tojásnak, vendéglői, kávéházi és cukrászdai felhasználása tárgyában a következő korlátozásokat rendeltem el: 1. A vendéglői üzletekben (ideértve a buffettek, kifőzések, korcsmákat stb.) tilos a külön tojásételek kiszolgálása (lágytojás, keménytojás, tükörtojás, tojásrántotta, omlettek, habarttojás stb.) valamint a tojásnak mint melékletnek (sonka tojással, gomba tojással, saláta tojással, leves tojással, stb.) a felhasználása. Vendéglői iparüzletek tojást tehát csak oly ételek elkészítésénél használhatnak, melyek készítésénél a tojást az ételbe beleygurják vagy bele keverik s a melyekben a tojás nem mint önálló alkatrész szerepel. 2. Kávéházi üzletekben ideértve a kávémeréseket, tejszarnokokat stb. is) tilos a tojásnak és tojásos ételeknek napközben való kiszolgálása. Tojás ez üzletekben csupán esti 7 óra után és csak lágytojás vagy tojásrántotta alakjában szolgálható fel, egy vendég részére legfeljebb 2 tojás. 3. Cukrászüzletekben tilos külön tojásételek kiszolgálása, valamint a tojás használatra mindenemű tortafélék, valamint puhasütemények (apró és dessert sütemények készítéséhez. 4. Az 1., 2. 3. psnt alatti iparüzletekben tilos a tojásnak bármiféle italok és fagyaltok készítésénél való felhasználása, ugyancsak tojásnak az utcán át való árusítása. A rendelet 1918. július 20-án lép életbe és egyelőre 1918. augusztus 31-ig marad hatályban.

— **Számos közleményünk helyszüke miatt jövő számra maradt.**

— **Sertéshizlalási engedélyek kiadása.** A földmívelésügyi miniszternek 1056000—918. szám alatt kelt rendelete alapján háztartási és gazdasági szükséglet címén 1 drb. sertést saját gazdaságában vagy háztartásában a polgármesterhez intézendő előzetes bejelentés útján bárki hizlalhat. Egy darabon felül csak annyi hizlalható, amennyire igazoltan szüksége van. Az engedélyt a polgármester adja meg. Hizlalási engedély csak azoknak adható, akik a hizlalásra szánt sovány sertéssel és a szükséges hizlalo takarmánnyal saját termésü készletükből, vagy hatóságai engedély alapján beszerzett takarmánnyal rendelkeznek. Közszükségleti célokra hizlalás csak előzetes szerződés mellett van megengedve. A szerződés az Országos Sertésforgalmi Irodával kötendő. Az erre vonatkozó közelebbi felvilágosításokat a polgármesteri hivatal adja meg.

— **Felhívás koszt- és szállásadókhöz!** A helybeli ref. Kún-kollegium igazgatója felkéri mindazokat a szászvárosi lakosokat, akik az 1918—19. tanévre gimnáziumi tanulókat kosztba és szállásba elfogadni hajlandók, hogy ebbeli szándékukat az árak megjelölésével nálá jelentsék be. E bejelentés úgy a szülők, mint a kosztadók könnyebbségére fog szolgálni, amennyiben sok utánajárástól lesznek megkímélve. Az igazgatóság a jelentkezőkből már most kifogja jelölni az intézeti szabályoknak megfelelő helyet, miáltal sem a szülők, sem a kosztadók nem lesznek kitéve annak, hogy az esetleges kifogások esetén a megkötött szerződést felbontsák.

— **Fényképészeti műtermembe** egy 3—4 gimnáziumot végzett ügyes fiút, valamint egy 3—4 polgárit végzett leányt tanulóul felveszek. Személyes vagy írásbeli ajánlkozások Róna Jenő fényképész címre Szászváros küldendők.

23 1—

— **A 64-ik gy.-ezred Hadi Albuma.** A 64-ik gy.-ezred Hadi Albuma most készül, de már az album szerkesztősege eddig is nagy sikereket ért el, amennyiben számos előfizetőre akadt, akik felfogva a nemes célt készséggel rendelték s fizették meg a megjelenendő album árát segítvén vele az ezred elesett hőseinek árváin, özvegyein. Maga az album fel fogja ölelni az ezred kiváló fegyvertényeinek történetét s nekünk hunyadmegyeieknek különösen kedves olvasmányunk lesz, mivel az ezred háborus történelmének szereplőit nagyrészt személyesen ismerjük. A Hadi Albumot folytonosan lehet megrendelni a 64-ik gy.-ezred Hadi Album szerkesztőségénél, Wien Schönbrunn, Dréherpark.

— *Mindennel és mindenben takerékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!*

Főorvos
Dr. Tinku Aurél
Fogorvosi és fogtechnikai rendelőintézet.
Rendel: d. e. 8—12. és d. u. 2—4.
Malom-utca 3. szám SZÁSZVÁROS. 17 2—

— **Az emberiségnek 10%-a megvan fertőzve.** A nemi betegségek s főleg a syphilis még kevéssel ezelőtt is, nem ugyanazon általános figyelemre méltattak, mint más fertőző betegségek, például a tüdővész. És mégis a leggyakoribb betegségek közé tartoznak, amelyek főleg a háboru folyamán nagymértékben terjedtek el. A legújabb tapasztalatok szerint bebizonyult tény, hogy ezen betegségeknek 10%-a syphilisként, vagy annak következményeként mutatkozik. Hogy a vérbetegség nemcsak az egyesek egészségére s életére, hanem ezeknek családtagjaira is milyen nagy veszedelmet jelent, szükségtelen külön megmagyarázni. Kötelessége minden egyes betegnek kellő időben orvosi segítyt igénybe venni. Alkalom nyílik erre a mi városunkban, ahol a legújabb vizsgálati módszerekkel és sok évi gyakorlattal (bakteriológiai vizsgálatok, salvarsan stb.) rendelkező szakorvos: dr. Tartler Vilmos a vérbetegségek gyógyítására úgy a férfiak, mint a nők részére berendezkedett.

— **Küldjünk katonáinknak alsó melegruhát, látsövet, thermos üvegeket, teát, konyakot, likórt, dohányt, csokoládét, caces-t.** — Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”

könyv- és papirkereskedésében kapható:
olajfesték,
festővászon,
ruhafestőpor,
a legolcsóbb napi árban.

NYILTÉR.*)

Lobstein Józsefné, a helybeli dohánytőzsdés e lap mult számában kérdőre vont engemet, hogy mi jogon kapcsoltam ki üzletét és magánlakását a villamos áramból, állitva azt, hogy ő a városi villamosvállalat munkásai részére dohányt a legjobb akarattal sem tudott kiszolgáltatni. Felelek: ugyanazon a jogon, amely jogon ő a dohányt nem adta ki. A pénzügyi törvények szerint a dohányárus a dohányt mindaddig és mindenkinek kiadni tartozik, amíg a készlet tart. Ha tehát a tőzsdés ezen rendeletek ellenére megtagadta a városi villamosmü munkásainak a dohánykiadást, úgy ezen önkényes és szabálytalan eljárásra magam is csak hasonló választ adhattam: én viszont a villanyáram szolgáltatást tagadtam meg. Lobstein Józsefné tudhatta volna, hogy a szegény munkások, akik éjjel-nappal csakis a közérdekében teljesítenek nehéz szolgálatot és hivatásuknál fogva nem ácsoroghatnak órákig a tőzsdé előtt, nagyon is igénylik a dohányt.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

A való tényállás az, hogy igenis volt dohány és Lobstein Józsefnének módjában lett volna munkásaimat dohányval ellátni, mert a dohányszükségleti listát Lobsteinné még reggel vette át azon ígérettel, hogy lesz dohány, de a kiosztást ne várjuk meg, mivel sokká fog tartani, majd ő fogja a dohányt nekünk átküldeni. Délután visszaküldte a listát azon üzenettel, hogy a munkások részére nem adhat dohányt, mivel már nincs, holott a nap folyamán sok-sok dohányt osztottak ki és még akkor is, mikor a jegyzék visszaküldése után munkásaim részére reklamáltam a dohányt, még legjavában folyt a dohánykiosztás.

A Lobstein tőzsdésné önkénykedése alkalmas arra, hogy a háborus gondokkal küzködő munkásaim körében elégedetlenséget szüljön, mig az én önkénykedésem — talán — arra lesz alkalmas, hogy a dohánykiosztása s ezzel kapcsolatban a dohányval való rendeletekbe ütköző büntetendő cselekedetekre az illetékes hatóságok figyelme felhívassék.

Felhivom tehát a városi polgárságot, hogy a dohánykiosztás körül szerzett tapasztalatait, sérelmeit, saját érdekében velem írásban vagy szóval tudassa.

Megjegyzem, hogy a részemre kijáró dohányt úgy a multban, mint a jelenben mindig kikaptam és így eljárásom nem a saját érdekemben, hanem munkásaim érdekében történt.

Szászváros, 1918. július 26-án.

Fleischer Mihály.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Kérem bencenci „Csend élet” cím alatt egy pár sornak lapjában helyett adni, hogy lássa a nagyérdemü közönség mily állapotok vannak bencenc község igazságszolgáltatásában.

Folyó hó 10-én Belei Viktor körjegyző ur hivatalosan megidézt a község házához a harctéren levő férjem hollétének megtudakolása végett s miután illedelmesen felvilágosítottam, hogy férjem hosszabb idő óta nem irt s így címét nem tudom, durván reám förmedt, szidalmazott, egyszer arculütött, torkon ragadott, majd fejemet többször bottal ütlegelte.

Most pedig a nagyérdemü közönség bírálataira bizom, hogy megítélje vajjon helyese a jegyző ur eljárása s nem nevetséges, hogy anyósom s több tanu jelenlétében egy daliás, erős, harcratermett „nőtlen” férfi a harctéren küzdő polgárok családjának védtelen női tagjait az irodába megidézve megveri, az igazságszolgáltatást tullepve önkényü biráskodásra ragadtatja magát, szégyentelenül birokra száll egy tudatlan falusi asszonnyal.

Megvert, holott ugyis e nehéz időben a nélkülözések sok gondja eléggé megverték. A bíróság, ahová ez ügyet tereltem, majd itélkezni fog ez ügyben.

Bencenc, 1918. július 9.

Alázatos szolgálója: *Franco Mária.*

— **Rendelet a tábori levelező-lapokról.**
A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényekben nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli: 1. §. Tábori postai levelezés céljára bármiféle levelezőlapot a m. kir. postán kívül másnak forgalombahozatal végett előállítania, vagy akár bel-, akár külföldön előállított ilyen nem postai kiadású tábori postai levelezőlapot eladni, vagy más módon forgalomba hozni tilos. Aki e tilalmat megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezése alá nem esik, kihágást követ el és 50 K-tól 600 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfevárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. Horvát-Szlavonországban a kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el. 2. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére. Dr. Wekerle Sándor s. k., m. kir. miniszterelnök. A miniszter felhívja a posta és távfőnököket hogyha tábori postai levelezés céljára szolgáló levelezőlapoknak bárki által való előállításáról vagy forgalombahozataláról tudomást szereznek erről az előállítók, vagy forgalombahozók megnevezése és lehetőleg a levelezőlap egy példányának felterjesztése mellett haladéktalanul tegyenek jelentést a postaigazgatóságnak.

— **A só árának felemelése.** A pénzügyminiszter július 17-én törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé a só árának felemeléséről. Eszerint a kősó (bármilyen alakban) eddigi 18 K alapárát 28 K-ra, a főzött és tengeri só eddigi 19 K alapárát pedig 33 K-ra emelte fel. A kincstár az áremelésből 19 millió K bevételi többletre számít s hogy ezt biztosítsa is, az eddigi 1875. évi L. t.-cikkkel szemben jogot nyer a só árának rendeleti uton való megváltoztatására. Ugyancsak a jövedelem állandóságának biztosítását célozza, hogy a pénzügyminiszter ezentúl évenként kétszer január és július elején szabhassa meg a só árát.

Meghívó.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉT

1918. évi augusztus hó 11-én d. e. 11 órakor tartja a „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.” helyiségében, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Ha a nevezett napon a részvényesek kellő számban és kellő részvény képviselőiben nem gyűlnének össze, akkor az alapszabályok 15. §-a értelmében a közgyűlés 1918. évi augusztus hó 18-án d. e. 11 órakor a már megnevezett helyen tartatik meg, mely gyűlés a megjelent tagok és képviselt részvényesek számára való tekintet nélkül fog határozni a közölt tárgysorozatban felemlített ügyek felett.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó és a határozatképesség megállapítása.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

3. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok megváltoztatása iránt.

4. Alaptőke felemelés.

5. Netaláni indítványok.

Szászváros, 1918. évi július hó 22.

Az igazgatóság.

*
Megjegyzés. Az alapszabályok 12. §-a szerint szavazási jogával csak azon részvényes élhet, ki részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt a „Szászvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság”-nál a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig elismervény ellenében — mely igazoló jegyül szolgál — letette.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság”
könyvnyomdájában, valamint könyv-
és papírkereskedésében egy ügyes fiú
tanulónak azonnal felvétetik.

Hátszegi Felső Kereskedelmi Iskola Női Kereskedelmi Szaktanfolyam. Fiú- és leányinternátus.

Érettségi vizsgálat. Egyéves önkéntesség.
Állás közvetítés. — Prospektus ingyen.
A délkeleti Kárpátok legszebb és leg-
egészségesebb vidékén. 7—

Villanyerőre berendezett motor és gépjavító műhelyemet

DÉVA, Aradi-ut 7. szám

alatt újra megnyitottam. Elvállalok mindennemű vas- és fém-esztergályos munkákat, motor, gőzgép, cséplőgép, malmok, szivattyúk, fürdőberendezések javítását.

Kiváló tisztelettel: 20 2-3

Gleichmann J. DÉVA.

Eladó egy circa 16 méter hosszú cserépfedeles szétszedhető szénáscsűr. Bővebbet szerkesztőségünkben.

VULPE TIVADAR fakereskedése Szászváros.

Értesitem a nagyra becsült építkező vevőközönséget, hogy szászvárosi

faraktáramban

a következő anyagokat tartom: Faragott és fűrészelt épületfenyőfát, deszkát, léceket, építő-meszet, híres zombolyai Bohn-féle és lugosi nagy- és kiscserepet. Megérkeztek még: a königsbergi, ujbányai prima piros quarztrahit

malomkövek minden méretben.

Gazdasági gépek:

egy- és kétsoros kukoricauttó- és kapálógépek, acélekék, szecs kavágók.

Portlandi cement.

Felhívom becses figyelmét az építőközönségnek, hogy frissen faragott építőfenyőfát, gerendákat, szarufákat stb. direkt a székelyföldi fatelepenről, ugyszintén deszkát, cserepet, meszet, cementet, malomköveket és mezőgazdasági gépeket waggon tételekben vagy egyes építkezésekre vagy egyes darabokban is külön szállítok előnyös ár mellett, a kivánt állomásra. Bővebb felvilágosítást és részleges árajánlatot ad

VULPE TIVADAR fakereskedése

Szászváros, Országút 2/a. Telefon 30.
183 21—

HAJNÖVESZTŐ,

amilyen még nem létezett, rövid idő alatt dus hajat növeszt és megakadályozza a hajhullást és megóvja a korai őszülést és az ősz hajnak eredeti színét visszaadja. Egy hónap alatt fényes eredmény.

Ára 10 és 15 kor. Illatszerek nagy választékban kaphatók.

BOTAR REGINA Budapest,
VII. ker., Erzsébet-körút 34/3. I. emelet. 18 2-5

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság * Szászváros.

Eladunk marosmenti, küküllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :- Pontos és gyors kiszolgálás! :- Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
1 Szászváros. 4-26

China-vasbor

Elsőrangú minőségű vérképző gyógyszer, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítőszert. 00000 Ára 6 korona.

Kapható

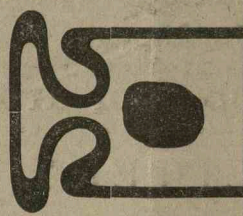
DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél
231 SZÁSZVÁROS 10—

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kiváncsra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogatását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros, (Vásár-utca)

4 4—